

KINNITATUD

Kooli direktori KK nr.1-1/24 13.04.2020

Kooskõlastatud kooli nõukoguga protokoll nr. 3 13.04.2020

OLUSTVERE TEENINDUS- JA MAAMAJANDUSKOOL
PÕLLUMAJANDUSTOOTJA (veisekasvataja)
ÕPPEKAVA MOODULITE RAKENDUSKAVA (30 EKAP)

Kutseõppe jätkuõppe 5. taseme õppekava

Mittestatsionaarne õpe

PÕLLUMAJANDUSTOOTJA (veisekasvatustootja) ÕPPEKAVA MOODULITE RAKENDUSKAVA			
Sihtrühm		Kutseõpe keskhariduse baasil	
Õppevorm		Mittestatsionaarne õpe	
Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
1	Veiste hooldamine	2	Marika Oeselg, Jaana Kala
Nõuded mooduli alustamiseks		Veisekasvataja IV kutsetaseme pädevused	
Mooduli eesmärk		õpetusega taotletakse, et õppija hindab loomade seisundit igapäevaselt, puhastab ja grupeerib loomad vastavalt vajadusele tagades nende üldise heaolu	
Õpiväljund:		Hindamiskriteeriumid	
1. hoolitseb loomade üldise heaolu eest, puhastades söötmisala, jälgides sööda ja vee olemasolu, vajadusel reguleerides sisekliimat, sh valgustust, eemaldades sõnniku asemetelt ja käikudest, jm, arvestades loomade või lindude pidamise eesmärki ja tööde teostamise järjekorda		<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab veiste liigiomast käitumist ja põhivajadusi • võrdleb veiste pidamisviise lähtudes nende heaolunõuetest • kirjeldab söötmiskäikudele, söödalavadele ja söödalavapiiretele kehtestatud üldisi soovitusi • leiab infot keskkonna- ja loomade heaolunõuete kohta ning rakendab teadmisi töös 	
2.grupeerib ja/või paigutab loomad ümber, arvestades nende kasvatamise eesmärki ja tootmisperioodi.		<ul style="list-style-type: none"> • nimetab erinevaid parameetreid mille alusel loomi grupeerida • selgitab grupeerimise vajalikkust ja põhimõtteid arvestades kasvatamise eesmärki ja tootmisperioodi 	
3. vaatleb loomi igapäevaselt, kontrollib tervist, registreerib ja vajadusel edastab teabe kehtestatud korrale.		<ul style="list-style-type: none"> • loetleb igapäevase vaatluse teostamiseks tunnuseid veiste tervisenäitajate hindamiseks • nimetab peamisi riskigruppe ja riske ja nende jälgimiseks kasutatavaid veise signaale • tuvastab haige ja/või surnud looma ning vajadusel eraldab selle, registreerib ja edastab teabe vastavalt kehtestatud korrale 	
4. puhastab vajadusel loomad, arvestades heaolu ja pidamise eesmärki		<ul style="list-style-type: none"> • selgitab puhastamise viise ja vajalikkust 	

5.korraldab loomade sõrgade hooldamise vastavalt vajadusele	<ul style="list-style-type: none"> • tunneb sõra ehitust ja toimimist • võrdleb jalgade ideaal- ja probleemseisu • mõistab sõrgade ülekoormust ja sõraprobleeme • kirjeldab sõrgade hooldamise vajaduse sagedust (korraldab sõrgade värkimise)
6.kontrollib ja korraldab seadmete (sõnniku ja läga eemaldusseadmete, kliimaseadmete jm) töökorrasolekut ja vee olemasolu ning vajadusel hooldab neid	<ul style="list-style-type: none"> • selgitab sõnniku käitlusseadmete põhiseisukohti, mõistab sõnniku hoiustamise üldnõudeid ja kirjeldab allapanuliikide kasutusvõimalusi (korraldab sõnniku / läga eemaldamise) • nimetab erinevaid ventilatsioonitüüpe ja mõistab farmi sisekliimat sh loomapidamisruumide valgustust (kontrollib seadmete töökorrasolekut ja korraldab remondi) • loetleb erinevas vanuses loomagruppide joogivee tarbimist ööpäevas • tunneb erinevate jootmiseseadmete tööpõhimõtteid ja sobivust lähtuvalt pidamistingimustest ja loomagrupidest (vajadusel hooldab jootmissüsteeme)
7. Kavandab ja planeerib hooldamise käigus kogunenud teabe põhjal edasised tegevused olukorra parendamiseks ja hooldamise tegevuste paremaks korraldamiseks	<ul style="list-style-type: none"> • koostab ette antud teabe ja situatsiooni põhjal analüüsi ning kavandab tegevused olukorra parendamiseks ja hooldamiseks
8.koostab ettevõtte tootmise osa puudutava äriplaani, teostab majanduslikud arvestused, lähtudes äriplaanist ja ettevõtte eesmärkidest.	<ul style="list-style-type: none"> • määratleb ettevõtte missiooni, visiooni ja eesmärgid lähtudes äriideest • kavandab ettevõtte müügi- ja teenindusprotsessi lähtudes ettevõtte missioonist ja visioonist • analüüsib turupotentsiaali ja kavandab ettevõtte turundustegevuse konkurentsist lähtuvalt • koostab reaalsest äriideest lähtuvad finantsprognosid arvestades ettevõtte spetsiifikat • mõistab raamatupidamisarvestuse tähtsust ja oskab korraldada ettevõtte raamatupidamist lähtuvalt konkreetsest ettevõttest
Teemad, alateemad:	Veisekasvatus <ul style="list-style-type: none"> • veiste liigiomane käitumine ja põhivajadused • sõra ehitus ja toimimine • veiste joogivee tarbe rahuldamine • loomade puhastamise viisid ja vajalikkus

	<ul style="list-style-type: none"> • veiste grupeerimise põhimõtted • informatsiooni leidmine keskkonna- ja loomade heaolunõuete kohta <p>Loomatervishoid</p> <ul style="list-style-type: none"> • veise peamised tervisenäitajad • igapäevane loomade vaatluse teostamisel kasutatavad tunnused tervisenäitajate hindamiseks • peamised riskigrupid ja riskid ja nende jälgimiseks kasutatavad veise signaalid • loomatervishoiu ja loomakaitseadusest tulenevad nõuded ja kohustused loomade pidamiseks • jalgade ideaal- ja probleemseisud • sõrgade ülekoormus ja sõraprobleemid; sõrgade hooldamine <p>Loomapidamishoonete üldised nõuded</p> <ul style="list-style-type: none"> • veiste pidamisviisid lähtudes nende heaolunõuetest • söötmiskäigud, söödalavad ja söödalavapiiretele kehtestatud üldised soovitud lähtuvalt loomade heaolust • erinevate jootmisseadmete tööpõhimõtted ja sobivus lähtuvalt pidamistingimustest ja loomagrupidest • erinevaid ventilatsioonitüüpe ja farmi sisekliima sh loomapidamisruumide valgustus lähtuvalt loomade heaolunõuetest <p>Jäätmekäitlus ja keskkonnanõuded</p> <ul style="list-style-type: none"> • sõnniku käitlusseadmete põhiseisukohad, sõnniku hoiustamise üldnõuded • keskkonnanõuded ja loomade heaolu reeglid seadlusalusest lähtuvalt • vaatluse ja/või ette antud teabe põhjal analüüside koostamine • info otsimine <p>Lõimitud</p> <ul style="list-style-type: none"> • töö- ja keskkonnaohutus (keskkond ja säästev areng; looduslike protsesside seotus ja tasakaal, sõnniku käitlemine; ohutuse tagamine seadmetega töötamisel; seonduvad seadused ja õigusaktid) • suhtlemine (meeskonnatöö; ennastjuhtiv käitumine; juhendamine; aja planeerimine)
sh. iseseisev töö	<p>Õpimapi koostamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab p.6 praktilisi tegevusi, lisab eneseanalüüsi

	<ul style="list-style-type: none"> • annab ülevaate läbitöötatud lisamaterjalidest õpiväljundi teemade kohta • keskkonnaohutusnõuetega tutvumine • info otsimine erinevatest teabeallikatest, info läbitöötamine, mõtestamine, analüüs • töö- ja keskkonnaohutusnõuetega tutvumine
sh. praktiline töö	<ul style="list-style-type: none"> • erinevad praktilised tegevused õpiväljundite 1...7 saavutamiseks • töö- ja keskkonnaohutusnõuete ning hea põllumajandustava järgimine • heakorra, puhtuse ja meeldiva keskkonna tagamine töökohal • osalemine meeskonnatöös, viisakas suhtlemine klientide ja kolleegidega • pidev enesetäiendamine • loomade heaolu nõuetega tutvumine
Õppemeetodid	Mõttega lugemine, väitlus, diskussioon, ideekaart, kogemusõpe, arutelu, meeskonnatöö, praktiline töö, kõitev loeng jm
Hindamine	Õpiväljundite 1...7 hindamiskriteeriumides märgitud tegevuste hindamine teoreetilise, iseseisva ja praktilise töö kaudu. Õppeprotsessi käigus rakendatakse kujundavat hindamist, mooduli kokkuvõttev hinne on mitmeeristav
sh. hindamismeetodid	Praktiline töö Õpimapp
sh. kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hinne on „arvestatud“ kui õppija on saavutanud mooduli õpiväljundid 1...7 lävendi tasemel ja esitanud ning esitlenud õpimapi.
Õppematerjalid	<p>Luts, V. (koostaja). Veisekasvatushoonete käsiraamat. Saku, 185 lk</p> <p>Luts, V. (koostaja). Loomapidamishoonete üldised nõuded. Põllumajandusministeerium ja Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja väljaanne, 2003.</p> <p>Luts, V. (koostaja) . Sõnnikuhoidlad. Saku, 1996, 53 lk.</p> <p>Luts, V. Veiste vabapidamislaudad. Saku, 1997, 103 lk.</p> <p>Hulsen, J. Lehma signaalid. Piimakarjakasvataja praktiline käsiraamat. Roodbont Publishers, 2010, 96 lk.</p> <p>Hulsen. J. Sõra signaalid. Sõratervise edutegurid. Roodbont Publishers, 2011, 59 lk.</p> <p>Jamieson, A. Lihaveisekasvatuse pärandkooslustel. Tartu, 2013, 95 lk.</p> <p>Brade, W. jt. Loomakasvatuse. Õpik kõrgkoolidele. Tartu, 2012, 544 lk.</p> <p>Suurmaa, A. Lihaveisekasvatuse käsiraamat. Tartu, 2001, 123 lk.</p> <p>Veterinaar- ja toiduamet: http://vet.agri.ee</p>

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
2	Veiste söötmine	5	Marika Oeselg
Nõuded mooduli alustamiseks		Veisekasvataja IV kutsetaseme pädevused	
Mooduli eesmärk		õpetusega taotletakse, et õppija hindab loomade toitumust, hindab söötade kvaliteeti ning söödab loomi vastavalt söödaratsioonile.	
Õpiväljund:		Hindamiskriteeriumid	
1. hindab loomade toitumust ja söömust, arvestades kehakonditsiooni, järelejäänud sööda kogust ning registreerib kõrvalkalded vastavalt töökorrale ja otsustab edasise tegevuse.		<ul style="list-style-type: none"> • selgitab loomade toitumuse hindamiskriteeriume lähtuvalt anatoomilistest ja füsioloogilistest iseärasustest • hindab visuaalselt veiste toitumust ja söömust (kõrvalekallete korral otsustab edasise tegevuse) 	
2. koostab söödaratsiooni, arvestades looma liiki, vanust, konditsiooni, toodangut jm.		<ul style="list-style-type: none"> • leiab erinevatest teabeallikatest loomade söötmisnormid • koostab söödaratsiooni • kasutab söötade keemilise koostise ja toitainete sisalduste tabeleid • kasutab söötade laboranalüüsi andmeid 	
3. planeerib söödavajaduse vastavalt toodangu mahule ja loomade arvule; korraldab sööda olemasolu ja ladustamise, arvestades hoiustamistingimusi ja ettevõtte töökorraldust; kontrollib sööda kvaliteeti visuaalselt		<ul style="list-style-type: none"> • planeerib söötade vajaduse teatud perioodiks (talveks, aastaks jm) arvestades toodangu mahtusid ja loomade arvu • tunneb söötade omadusi • prognoosib toodangu mahtusid teatud perioodiks (juurdekasv, piimatoodang) • selgitab hoiustamistingimusi • kontrollib sööda kvaliteeti visuaalselt 	
4. hindab söötade ja vee kvaliteeti organoleptiliselt, otsustab edasise tegevuse		<ul style="list-style-type: none"> • hindab söötade kvaliteeti lähtuvalt laboranalüüsi vastustest • hindab söötade kvaliteeti organoleptiliselt • otsustab sööda kvaliteedist lähtuvalt selle söötamise võimalused • söödaproovide kogumine 	
5. söödab ja joodab loomi, kohendab vajadusel sööda vastavalt ettevõtte töökorraldusele ja loomaliigile		<ul style="list-style-type: none"> • selgitab igapäevaste söödakoguste suurusjärke lähtuvalt veiste toodangust vanusest ja kehamassist • selgitab loomade vee tarvet mõjutavaid tegureid • nimetab farmi tingimustes söömuse mõjutavaid tegureid ja kohendab sööda vastavalt vajadusele ja töökorraldusele 	

<p>6. kontrollib söötmis-ja jootmisseadmete töökorrasolekut ja vee olemasolu, vajadusel hooldab seadmeid või korraldab hoolduse</p>	<ul style="list-style-type: none"> • põhjendab söötmis-ja jootmisseadmete enamlevinud häireid ja nende tekkepõhjused (hooldab) • selgitab profülaktilise vaatluse vajadusi söötmis-ja jootmisseadmetele (korraldab hoolduse / remonditööd)
<p>Teemad, alateemad:</p>	<p>Söötmisõpetus</p> <ul style="list-style-type: none"> • veiste seedimise iseärasused • söötade tundmine • söötade organoleptiline hindamine • vee kvaliteedi hindamine • söödaratsiooni koostamise alused • söödavajaduse planeerimise alused • söömust mõjutavad tegurid • söödaproovide kogumine • laboranalüüside tõlgendamine • piima- ja lihaveiste toitumuse hindamine • andmetöötlus <p>Lõimitud</p> <ul style="list-style-type: none"> • töö-ja keskkonnaohutus (keskkond ja säästev areng; looduslike protsesside seotus ja tasakaal, sõnniku käitlemine; ohutuse tagamine seadmetega töötamisel; seonduvad seadused ja õigusaktid) • suhtlemine (meeskonnatöö; ennastjuhtiv käitumine; juhendamine; aja planeerimine) • jäätmekäitlus ja sellega seonduv seadusandlus
<p>sh. iseseisev töö</p>	<p>Õpimapi koostamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab praktilisi tegevusi, lisab eneseanalüüsi • annab ülevaate läbitöötatud lisamaterjalidest õpiväljundi teemade kohta • söödaratsiooni koostamine • jäätmekäitlus • söötade hoiustamistingimused
<p>sh. praktiline töö</p>	<ul style="list-style-type: none"> • söötade tundmine • söötade ja vee kvaliteedi hindamine • loomade toitumuse hindamine

	<ul style="list-style-type: none"> • söödavajaduse planeerimine • söödaratsiooni koostamine • söötmis- ja jootmisseadmete töökorrasoleku kontrollimine • loomade söötmine ja jootmine
Õppemeetodid	Mõttega lugemine, väitlus, diskussioon, ideekaart, kogemusõpe, arutelu, meeskonnatöö, praktiline töö, köitev loeng jm
Hindamine	Õpiväljundite 1...6 hindamiskriteeriumides märgitud tegevuste hindamine teoreetilise, iseseisva ja praktilise töö kaudu. Õppeprotsessi käigus rakendatakse kujundavat hindamist, mooduli kokkuvõttev hinne on mitmeeristav.
sh. hindamismeetodid	Kompleksülesanne : Õpimapp
sh. kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hinne on „arvestatud“ kui õppija on saavutanud mooduli õpiväljundid 1...6 lävendi tasemel, esitanud ning esitlenud õpimapi ja lahendanud kompleksülesande
Õppematerjalid	<p>Eesti Põllumajandusülikool . Söötade keemilise koostise ja toiteväärtus e tabelid. Tartu, 2004,122 lk.</p> <p>Vabariiklik söötmisalase uurimistöe koordineerimise komisjon. Põllumajandusloomade söötmissnormid koos söötade tabelitega. Tartu, 1995, 186 lk.</p> <p>Ellä, A. (projekti vastutav isik) jt. Lüpsilehma söötmine. Ecoprint Tartumaa, 2013, 133 lk.</p> <p>Older,H. (koostaja). Kohalikud söödad. Eesti Rohumade Ühing. 2011, 332 lk.</p> <p>Oll, Ü. Söötmissõpetus. Tallinn „Valgus“. 1994, 302 lk.</p> <p>Sikk, V. Piimalehmade mineraalne toitumine. Mineraalelementide tarbenormid. Tartu, 2007,62 lk.</p> <p>Õppematerjal EMÜ üliõpilastele. Põllumajandusloomade söötmissnormid ja söötade tabelid. Tartu, 2008,100 lk.</p> <p>Lättemäe, P. Silo. Saku, 2008, 72 lk.</p> <p>Kaldmäe, H. Õlitaimede seemnete ja neist valmistatud söötade keemiline koostis ja toiteväärtus. Tartu, 2013, 34 lk.</p> <p>Kaldmäe, H. Tera- ja kaunviljade keemiline koostis ja toiteväärtus. Tartu, 2013, 34 lk.</p> <p>Older, H. (koostaja). Piimakarjapidaja ja konsulendi käsiraamat. Saku, 1997, 231 lk.</p> <p>Luts, V. (koostaja). Veisekasvatushoonete käsiraamat. Saku, 185 lk</p> <p>Luts, V. (koostaja). Loomapidamishoonete üldised nõuded.</p> <p>Hulsen, J. Lehma signaalid. Piimakarjakasvataja praktiline käsiraamat. Roodbont Publishers, 2010, 96 lk.</p> <p>Jamieson, A. Lihaveisekasvatuse pärandkooslustel. Tartu, 2013,95 lk.</p> <p>Brade, W. jt. Loomakasvatuse. Õpik kõrgkoolidele. Tartu , 2012, 544 lk.</p> <p>Suurmaa, A. Lihaveisekasvatuse käsiraamat. Tartu, 2001, 123 lk.</p> <p>Veterinaar- ja toiduamet: http://vet.agri.ee</p>

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
3	Veiste tervishoid	3	Marika Oeselg, Jaana Kala
Nõuded mooduli alustamiseks		Veisekasvataja IV kutsetaseme pädevused	
Mooduli eesmärk		õpetusega taotletakse, et õppija jälgib loomade tervislikku seisundit, haiguse korral annab oma pädevuse piires esmaabi ja abistab loomaarsti	
Õpiväljund:		Hindamiskriteeriumid	
1. hindab loomade üldist tervislikku seisundit, jälgides vähemalt korra päevas loomade käitumist (lammine, söömine, liikumine, aktiivsus, käitumishälve jm), arvestades loomaliiki; vajadusel mõõdab looma kehatemperatuuri ning teavitab ja / või registreerib kõrvalkalded		<ul style="list-style-type: none"> • mõõdab looma kehatemperatuuri • kirjeldab enamlevinud veiste ainevahetus- ja udarahaiguste tunnuseid • kirjeldab Eestis levinud veiste nakkushaiguste tunnuseid • hindab loomade üldist tervislikku seisundit (kehahoiak, käitumine, liikumine, aktiivsus jm) , vajadusel teavitab loomaarsti • registreerib haige looma 	
2. tuvastab looma ägeda haigusliku seisundi ja /või trauma arvestades erinevust normaalsest liigiomasest käitumisest / välimusest ning taandumise kiirust ja ulatust; vajadusel eraldab terve ja haige looma ning teavitab loomaarsti ja korraldab edasise tegevuse.		<ul style="list-style-type: none"> • kontrollib terviseparameetreid (pulss, hingamine, temperatuur, verejooks, lahtine haav, turse jm) • hindab taandumise ulatust ja olukorra tõsidust, teeb ettepanku edaspidiseks tegevuseks, teavitab vajadusel loomaarsti (korraldab edasised tegevused) 	
3. ravib haiget looma vastavalt loomaarsti raviskeemile ja kasutab ravimeid vastavalt loomaarsti ettekirjutusele		<ul style="list-style-type: none"> • puhastab ja hooldab haava etteantud vahendite ja ravimitega • fikseerides looma manustab suu kaudu ravimit • paigaldab niasse ravimit • teostab ravimite kasutust vastavalt ettekirjutusele 	
4. hindab looma sõrgade seisundit ja teavitab kõrvalkalletest ning korraldab edasise tegevuse		<ul style="list-style-type: none"> • võrdleb jalgade ideaal- ja probleemseisu • kirjeldab sõrgade hooldamise vajaduse sagedust (korraldab sõrgade hoolduse või värkimise) 	
5. korraldab haige, nõrga või vigastatud looma hukkamise, arvestades õigusaktide nõudeid		<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab käitumist eriolukorras, looma hukkumine ja surmamine (korraldab looma surmamise) 	
6. looma surma korral korraldab korjuse transpordi, hoiustamise, vajadusel matmise või hävitamise ning muud õigusaktide nõuetest tulenevad toimingud, arvestades ettevõtte sisekorda.		<ul style="list-style-type: none"> • selgitab korjuse hoidmise ja edasise käitlemise seadusest tulenevaid nõudeid (korraldab korjuse hävitamise) • kirjeldab õigusaktides olevaid nõudeid korjuse transportimise, hoiustamise, hävitamise või matmise toiminguid 	

Teemad, alateemad:	<p>Veiste tervishoid</p> <ul style="list-style-type: none"> • loomatervishoiu põhialused • seadustest tulenevad veterinaarnõuded • loomade surmamine, korjuse matmine, hoiustamine, transportimine • loomade esmaabi ja ohutu käsitlemine • enamlevinud veiste ainevahetushaigused • udarahaigused • veiste nakkushaigused • jalahaigused <p>Lõimitud</p> <ul style="list-style-type: none"> • töö- ja keskkonnaohutus (keskkond ja säästev areng; looduslike protsesside seotus ja tasakaal, seonduvad seadused ja õigusaktid) • suhtlemine (meeskonnatöö; enastjuhtiv käitumine; juhendamine; aja planeerimine) • jäätmekäitlus ja sellega seonduv seadusandlus
sh. iseseisev töö	<p>Õpimapi koostamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab praktilisi tegevusi, lisab eneseanalüüsi • seadusest tulenevad nõuded haige looma kohtlemiseks • seadusest tulenevad nõuded loomade surmamine, korjuse matmine, hoiustamine, transportimine
sh. praktiline töö	<ul style="list-style-type: none"> • annab loomadele esmaabi • ravib haiget looma loomaarsti juhendamisel • puhastab ja hooldab haava etteantud vahendite ja ravimitega • fikseerides looma manustab suu kaudu ravimit • hooldab haiget udarat, paigaldab niasse ravimit • teostab ravimite kasutust vastavalt ettekirjutusele • võrdleb jalgade ideaal- ja probleemseisu • hindab loomade üldist tervislikku seisundit (kehahoiak, käitumine, liikumine, aktiivsus jm) , vajadusel teavitab loomaarsti • kontrollib terviseparameetreid (pulss, hingamine, temperatuur, verejooks, lahtine haav, turse jm)

	<ul style="list-style-type: none"> hindab taandumise ulatust ja olukorra tõsidust, teeb ettepanku edaspidiseks tegevuseks, teavitab vajadusel loomaarsti (korraldab edasised tegevused)
Õppemeetodid	Mõttega lugemine, kirjalik töö, väitlus, meeskonnatöö, praktiline töö, kõitev loeng jm
Hindamine	Õpiväljundite 1...6 hindamiskriteeriumides märgitud tegevuste hindamine teoreetilise, iseseisva ja praktilise töö kaudu. Õppeprotsessi käigus rakendatakse kujundavat hindamist, mooduli kokkuvõttev hinne on mitmeeristav.
sh. hindamismeetodid	Demonstratsioon ja vestlus Kirjalik töö
sh. kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hinne on „arvestatud“ kui õppija on saavutanud mooduli õpiväljundid 1...6 lävendi tasemel ja esitanud ning esitlenud õpimapi
Õppematerjalid	<p>Veterinaar ja Toiduamet: http:// www.vet.agri.ee</p> <p>Oinus, N. (koostaja). Kuidas vältida mastiiti. Tartu. 1996 ,74 lk.</p> <p>Reidla, K. Veterinaaresmaabi.Tallinn,1989, 239 lk.</p> <p>Säre, K. ja Jalakas, M. (koostajad). Loomatervishoiu käsiraamat I,II,III osa.Tallinn,1984</p> <p>Sandholm, M. jt. Lehma udar ja udarahaigused. Tartu, 1996 295 lk..</p> <p>Hulsen, J. Lehma signaalid. Piimakarjakasvataja praktiline käsiraamat. Roodbont Publishers, 2010, 96 lk.</p> <p>Hulsen. J. Sõra signaalid. Sõratervise edutegurid. Roodbont Publishers, 2011, 59 lk.</p> <p>Jamieson, A. Lihaveisekasvatuse pärandkooslustel. Tartu, 2013,95 lk.</p> <p>Brade, W. jt. Loomakasvatuse. Õpik kõrgkoolidele. Tartu , 2012, 544 lk.</p> <p>Suurmaa, A. Lihaveisekasvatuse käsiraamat. Tartu, 2001, 123 lk.</p> <p>Veterinaar- ja toiduamet: http:// vet.agri.ee</p>

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
4	Veiste karjatamine	1	Marika Oeselg, Miralda Paivel
Nõuded mooduli alustamiseks		Veisekasvataja IV kutsetaseme pädevused	
Mooduli eesmärk		õpetusega taotletakse, et õppija koostab karjatamisplaani, planeerib karjaaedade rajamise, planeerib sööda ja vee olemasolu karjatamisel ning jälgib karja-ja heinamaade keskkonnaseisundit.	
Õpiväljund:		Hindamiskriteeriumid	
1. koostab karjatamisplaani, arvestades loomaliiki, rohumaade seisundit, asukohta ja varjualuse olemasolu		<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab enamlevinud heintaimede kultuure selgitab nende omadusi • selgitab karjamaade hooldamise ja kasutamise põhialuseid • leiab erinevatest teabeallikatest andmeid loomade karjamaarohu söömuse kohta ja arvutab sööda vajaduse karjatisperioodiks • koostab arvutuste põhjal karjatamisplaani 	
2. planeerib karjaaedade ja –teede rajamise, arvestades vajadust; korraldab karjaaedade ja-teede rajamise, hooldamise ja kontrollimise, arvestades karjaia tüüpi, karjamaa ja/või koplil suurust ja loomaliiki.		<ul style="list-style-type: none"> • võrdleb karjamaade tarastuse viise ja sobivust erinevatele loomarühmadele (korraldab karjaaedade rajamise ja hooldamise) • selgitab nõudeid karjateele (korraldab karjateede rajamise ja hooldamise) • arvestab koplite suurust lähtuvalt loomaliigist ja loomade arvust 	
3. planeerib karja ajamist vastavalt karjatamisplaanile, juhendab karjakut		<ul style="list-style-type: none"> • planeerib karja ajamist vastavalt karjatamisrühmadele (juhendab karjakut) 	
4. planeerib sööda ja vee olemasolu karjatamisel, korraldab vee ja lisaõötade olemasolu, arvestades loomaliiki, taimiku kõrgust, ratsiooni.		<ul style="list-style-type: none"> • selgitab karjatamisperioodil lisaõötamise võimalusi lähtuvalt vajadusest (planeerib sööda olemasolu) • selgitab loomadele vee jootmise võimalusi (planeerib vee olemasolu) • kirjeldab seadusest tulenevaid nõudeid söötmis- ja jootmiskohtadele 	
5. jälgib karja-ja heinamaade keskkonnaseisundit ning korraldab järelniitmist, arvestades taimestikku, maastikku, tallamist, liigniisketel aladel karjatamist jms.		<ul style="list-style-type: none"> • loetleb karja-ja heinamaade hooldustöid ja selgitab hooldustööde vajalikkust (korraldab järelniitmist) • kirjeldab karjamaasaagikust (arvestab taimestikku, maastikku) • põhjendab karjatamiskoormuse mõjusid (arvestab tallamisega) 	

6. jälgib karja terviklikkust ja käitumist visuaalselt; ohu või puuduste märkamisel kõrvaldab need ja teavitab vastutavat isikut	<ul style="list-style-type: none"> • selgitab loomade liigiomast käitumist karjatamisel (jälgib tervislikku seisundit) • kirjeldab karjatamisel eettulevaid peamisi ohtusid looma tervisele (märkab ohte ja puudusi), teavitab vastutavat isikut
7. avastab indlevad loomad visuaalselt, tegutseb vastavalt töökorrale ja otsustab edasise tegevuse	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab innatunnuseid ja avastab inda (otsustab edasise tegevuse)
8. tuvastab poegiva või poeginud looma visuaalselt, abistab vastavalt vajadusele või korraldab abi; korraldab vajadusel poeginud looma ja sündinud järglase ümberpaigutamise.	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab poegimistunnuseid • selgitab poegimise abistamist • hooldab vastsündinut (korraldab vajadusel sündinud järglase ümberpaigutamise)
Teemad, alateemad:	<p>Loomade karjatamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • enamlevinud heintaimed • karjamaade hooldamine • karjamaavajaduse planeerimine, karjatusplaani koostamine • karjamaa tarastamisviisid • karjateede hooldus • loomade heaolu ja käitumine karjamaal • lisaõõttade ja joogivee vajadus karjamaal <p>Taimekasvatus</p> <ul style="list-style-type: none"> • liblikõieliste ja kõrreliste heintaimede iseloomustus, karjatamiseks sobivad liigid, kasvunõuded • seemnesegud karjamaadele <p>Lõimitud</p> <ul style="list-style-type: none"> • töö- ja keskkonnaohutus (keskkond ja säästev areng; looduslike protsesside seotus ja tasakaal; ohutuse tagamine seadmetega töötamisel (elektrikarjus); seonduvad seadused ja õigusaktid loomade karjatamisel) • suhtlemine (meeskonnatöö; ennatjuhtiv käitumine; juhendamine; aja planeerimine • arvutiõpetus (andmetöötlus Excel, tabelite koostamine, andmete sisestamine)
sh. iseseisev töö	<p>Õpimapi koostamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab praktilisi tegevusi, lisab eneseanalüüsi <p>Teemad ja tegevused</p> <ul style="list-style-type: none"> • karjamaavajaduse planeerimine, karjatusplaani koostamine

	<ul style="list-style-type: none"> • heintaimede tundmaõppimine • karjamaade hooldamine • karjamaade tarastamine • lisaõõtmine ja jootmine karjamaal
Õppemeetodid	Mõttega lugemine, meeskonnatöö, praktiline töö, kõitev loeng jm
Hindamine	Õpiväljundite 1...8 hindamiskriteeriumides märgitud tegevuste hindamine teoreetilise, iseseisva ja praktilise töö kaudu. Õppeprotsessi käigus rakendatakse kujundavat hindamist, mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav.
sh. hindamismeetodid	Praktiline töö Kirjalik töö
sh. kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hinne on „arvestatud“ kui õppija on saavutanud mooduli õpiväljundid 1...8 lävendi tasemel ja esitanud ning esitlenud õpimapi.
Õppematerjalid	Bender, A. (koostaja). Eritüübiliste rohumaaade rajamine ja kasutamine, I ja II osa. Jõgeva, 2006, 756 lk Milvaste, E. (koostaja). Loodushoidlikud rohumaad. Jäneda, 1999, 125 lk. Older, H. (koostaja). Piimakarjapidaja ja konsulendi käsiraamat. Saku, 1997, 231 lk Jamieson, A. Lihaveisekasvatuse pärandkooslustel. Tartu, 2013, 95 lk. Brade, W. jt. Loomakasvatuse õpik kõrgkoolidele. Tartu, 2012, 544 lk. Suurmaa, A. Lihaveisekasvatuse käsiraamat. Tartu, 2001, 123 lk. Veterinaar- ja toiduamet: http://vet.agri.ee

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
7	Piima tootmine	3	Marika Oeselg, Jaana Kala
Nõuded mooduli alustamiseks		Veisekasvataja IV kutsetaseme pädevused	
Mooduli eesmärk		õpetusega taotletakse, et õppija vastutab kvaliteetse piima tootmise eest, tagab lüpsiinventari olemasolu, korraldab lüpsmise, korraldab piima käitlemise, seadistab lüpsiroboti, jälgib ja analüüsib lüpsitulemusi.	
Õpiväljund:		Hindamiskriteeriumid	
1. vastutab kvaliteetse piima tootmise eest, arvestades ettevõtte võimalusi.		<ul style="list-style-type: none"> põhjendab hügieeninõuete vajalikkust lüpsmisel ja piimakäitlemisel (vastutab kvaliteetse piima tootmise eest) 	
2. tagab lüpsiinventari olemasolu ja hindab selle korrasolekut, korraldab selle hooldamise ning ettevalmistuse lüpsiks, tagab lüpsiks vajalike puhastusvahendite ja desinfektsioonainete olemasolu.		<ul style="list-style-type: none"> hindab lüpsiinventari töökorrasolekut ning vaakumi taset (hindab lüpsiinventari korrasolekut ja korraldab selle hooldamise) kontrollib lüpsiks vajalike puhastusvahendite ja desinfektsioonainete olemasolu (korraldab ettevalmistuse lüpsiks) 	
3. korraldab loomade grupeerimise ning suunamise lüpsile ja tagasi vastavalt ettevõtte töökorraldusele.		<ul style="list-style-type: none"> selgitab loomade grupeerimise põhimõtteid (korraldab grupeerimist) kirjeldab loomade suunamist lüpsile ja tagasi (korraldab loomade suunamist lüpsile) 	
4. korraldab lüpsmise ja kontrollib lüpsiprotseduuridest ning piimakäitlemise nõuetest kinnipidamist, juhendades lüpsjaid.		<ul style="list-style-type: none"> kirjeldab udara ettevalmistamist lüpsiks, töövõtteid ja lüpsirutiini (korraldab lüpsmise ja juhendab lüpsjaid) selgitab toorpiima käitlemist farmis lähtuvalt seadusest tulenevatest nõuetest (peab kinni piimakäitlemise nõuetest) 	
5. korraldab inimtoiduks sobimatu piima käitlemise ning vajadusel korraldab haige lehma ravi, korraldab kontrolllüpsi, määrates piima koguse, tagades piimaproovide korrektse võtmise ja laborisse edastamise.		<ul style="list-style-type: none"> nimetab inimtoiduks sobimatu piima välised tunnused ja seaduses kehtestatud kohustuslikud nõuded toorpiimale selgitab inimtoiduks sobimatu piima käitlemist (korraldab sobimatu piima käitlemise) nimetab haige udara tunnuseid (korraldab haige udara ravi) ja põhjendab antibiootikumijääkidega piima keeluaegadest kinnipidamist määrab piima kogust kontrolllüpsil võtab piimaproovi kontrolllüpsil (tagab proovide võtmise ja laborisse edastamise) 	
5. korraldab lüpsiinventari ja piimajahuti pesemise ja desinfektsioonainete olemasolu.		<ul style="list-style-type: none"> kirjeldab lüpsiinventari ja piimajahti pesemiseks ja desinfitseerimiseks kasutatavate ainete toimemehhanismi (korraldab lüpsiinventari ja desinfektsioonainete olemasolu) selgitab töö- ja keskkonnaohutust 	

6. seadistab lüpsiroboti, arvestades looma piimatoodangu taset ja tervislikku seisundit ning looma anatoomilisi iseärasusi.	<ul style="list-style-type: none"> • demonstreerib robotkäpa kohandamist vastavalt lehma udarale • roboti töös kõrvalkallete korral likvideerib need ja/või teavitab vastavalt ettevõtte töökorraldusele; • järgib oma töös head põllumajandustava ning tegutseb viisil, mis tagab ohutu toidutootmise
7. jälgib ja analüüsib lüpsitulemusi, lüpsiroboti tööprotsessi ning täiendsööda olemasolu, vastavalt ettevõtte töökorraldusele	<ul style="list-style-type: none"> • selgitab ja demonstreerib lehmade jälgimise võimalusi arvutist ja lehmade jälgimise aknas (jälgib ja analüüsib lüpsitulemusi ning lüpsiroboti tööprotsessi) • kontrollib arvutist täiendsööda tarbimist
8. kõrvalkallete korral likvideerib need ja/või teavitab vastavalt ettevõtte töökorraldusele	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab lüpsiroboti igapäevahooldust • selgitab lüpsiroboti 1x päevas teostatavat täistsükli jälgimise vajalikkust (likvideerib kõrvalkalded) , vajadusel teavitab roboti hooldajat
9. korraldab looma kinnisperioodile ülemineku, arvestades tema füsioloogilisi näitajaid ja vastavalt sellele koostab kinnijäetavate lehmade nimekirja; tagab vajaliku profülaktilise ravi, teavitades loomaarsti.	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab looma kinnijätmist ja sellega seoses esinevaid füsioloogilisi muutusi (arvestab füsioloogiliste näitajatega) • koostab kinnijäetavate lehmade nimekirja (korraldab kinnisperioodile üleminekut) • põhjendab profülaktilise ravi teostamist ja teavitab loomaarsti
Teemad, alateemad:	<p>Anatoomia ja füsioloogia</p> <ul style="list-style-type: none"> • udara ehitus ja talitus, piima tekkimine ja väljutamine • veiste liigiomane käitumine <p>Masinlüps</p> <ul style="list-style-type: none"> • masinlüpsi tööpõhimõte • robotlüpsi tööpõhimõte <p>Piima tootmine</p> <ul style="list-style-type: none"> • udara ettevalmistus ja lüpsmine, lüpsihügieen ja –reeglid • toorpiimale kehtestatud hügieeninõuded • toorpiimakäitlemist reguleeriv seadusandlus • lüpsiala ja -inventari puhastus ja desinfektsioon • lüpsitulemuste, piimajõudlusnäitajate ja lehmade jälgimise võimalused infotehnoloogiliste lahendustega • lehmade kinnisperioodile üleminek, profülaktiline ravi kinnijätmisel <p>Lõimitud</p>

	<ul style="list-style-type: none"> töö-ja keskkonnaohutus (keskkond ja säästev areng; ohutuse tagamine seadmetega töötamisel; seonduvad seadused ja õigusaktid) suhtlemine (meeskonnatöö; ennastjuhtiv käitumine; juhendamine; aja planeerimine arvutiõpetus (andmetöötlus Excel, andmete analüüsimine) keemia (pesu-ja desinfektsioonivahendite ohutu kasutamine)
sh. iseseisev töö	<p>Õpimapi koostamine</p> <ul style="list-style-type: none"> annab ülevaate läbitöötatud lisamaterjalidest õpiväljundi teemade kohta toorpiimale kehtestatud hügieeninõuded masinlüpsi tööpõhimõtte robotlüpsi tööpõhimõtte <p>Teemad ja tegevused</p> <ul style="list-style-type: none"> lüpsihügieen ja –reeglid lüpsitulemuste, piimajõudlusnäitajate ja lehmade jälgimise võimalused infotehnoloogiliste lahendustega lüpsiinventari ja piimajahti pesemiseks ja desinfitseerimiseks kasutatavate ainete toimemehhanism
sh. praktiline töö	<ul style="list-style-type: none"> hindab lüpsiinventari töökorrasolekut ning vaakumi taset (hindab lüpsiinventari korrasolekut ja korraldab selle hooldamise) kontrollib lüpsiks vajalike puhastusvahendite ja desinfektsioonivainete olemasolu (korraldab ettevalmistuse lüpsiks) korraldab grupeerimist korraldab loomade suunamist lüpsile ja tagasi korraldab inimtoiduks sobimatu piima käitlemist teostab ja korraldab haige looma piima eraldamise üldpiimast määrab piima kogust kontrolllüpsil võtab piimaproovi kontrolllüpsil (tagab proovide võtmise ja laborisse edastamise) kohandab robotkäpa vastavalt lehma udarale jälgib ja analüüsib lüpsitulemusi ning lüpsiroboti tööprotsessi kontrollib arvutist täiendsööda tarbimist lehmade kinnijätmine ja profülaktiline ravi
Õppemeetodid	Mõttega lugemine, meeskonnatöö, praktiline töö, köitev loeng, demonstratsioon jm

Hindamine	Õpiväljundite 1...9 hindamiskriteeriumides märgitud tegevuste hindamine teoreetilise, iseseisva ja praktilise töö kaudu. Õppeprotsessi käigus rakendatakse kujundavat hindamist, mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav.
sh. hindamismeetodid ja ülesanded	Praktiline töö Demonstratsioon Õpimapp Kirjalik töö
sh. kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hinne on „arvestatud“ kui õppija on saavutanud mooduli õpiväljundid 1...9 lävendi tasemel ja esitanud ning esitlenud õpimapi.
Õppematerjalid	Luts, V. (koostaja). Veisekasvatushoonete käsiraamat. Saku, 185 lk Hulsen, J. Lehma signaalid. Piimakarjakasvataja praktiline käsiraamat. Roodbont Publishers, 2010, 96 lk. Brade, W. jt. Loomakasvatus. Õpik kõrgkoolidele. Tartu, 2012, 544 lk. Veterinaar- ja toiduamet: http://vet.agri.ee Olkonen, A. (koostaja) Piimanduse käsiraamat. Tartu, 2001, 666 lk. Older, H. (koostaja). Piimakarjapidaja ja konsulendi käsiraamat. Saku, 1997, 231 lk. DeLaval OÜ Eesti http://www.delaval.ee Lehola OÜ http://www.leholaou.ee Farmitek OÜ http://www.farmitekoü.ee Õpetaja koostatud õppematerjalid

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
6	Veiste taastootmine	4	Marika Oeselg, Jaana Kala, Tõnu Põlluäär
Nõuded mooduli alustamiseks		Veisekasvataja IV kutsetaseme pädevused	
Mooduli eesmärk		õpetusega taotletakse, et õppija korraldab põhikarja uuendamise, avastab indlevad loomad, korraldab parituse või seemendamise, tagab poeginud looma ja vasika heaolu, korraldab vasika võõrutuse.	
Õpiväljund:		Hindamiskriteeriumid	
1. korraldab vajaliku põhikarja uuendamise, koostades aretusplaani vastavalt ettevõtte aretus- ja tootmissuunale ning valib või korraldab aretuslooma valiku vastavalt aretusplaanile.		<ul style="list-style-type: none"> • valib aretussuunale vastavaid emas-ja isasloomi etteantud juhendi alusel (korraldab põhikarja uuendusplaani) • koostab aretusplaani lähtuvalt tootmissuunast 	
2. avastab indleva veise visuaalselt või abivahendeid kasutades, arvestades veise füsioloogilisi näitajaid ja käitumise eripära ning otsustab edasise tegevuse.		<ul style="list-style-type: none"> • selgitab inna mõistet, kirjeldab selle etappe ja võrdleb erinevaid tiinestamisviise (paaritus, seemendus, embrüosiirdamine) lähtuvalt majanduslikust otstarbest • avastab indleva veise visuaalselt, selgitab aktiivsuse näitaja tööpõhimõtet ja piima progesterooni sisalduse näitajat (otsustab edasise tegevuse) 	
3. valmistab veise paarituseks ja/või seemenduseks ette, märgistades eraldades ja fikseerides veise, jälgides hügieeninõudeid ja aretusplaani.		<ul style="list-style-type: none"> • märgistab farmis indleva looma, kirjutab farmi seemendusregistrisse või arvutis olemasse andmebaasi andmebaasi • eraldab ja / või fikseerib vajadusel veise 	
4. korraldab paarituse ja/või seemenduse ning bioloogilise aretusmaterjali hoiustamise ja kasutamise vastavalt kehtestatud nõuetele.		<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab bioloogilise materjali kasutamise ja säilitamise nõudeid (korraldab hoiustamise) 	
5. kontrollib ja määrab veise tiinuse, märgistades ja registreerides tiine looma, ning otsustab edasise tegevuse, arvestades ettevõtte eripära.		<ul style="list-style-type: none"> • selgitab tiinuse määramise põhimõtteid; rektaalselt ja ultraheliga (kontrollib tiinust) • registreerib tiinuse määramise tulemuse dokumentatsiooni • kirjeldab mitte tiineks osutunud looma edasise kasvatamise võimalusi (otsustab edasise tegevuse) 	
6. leiab aborteerinud või mitte-tiineks osutunud veise, määrab selle seisundi ja otsustab edasise tegevuse, arvestades looma füsioloogilisi näitajaid.		<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab aborteerinud veise väliseid tunnuseid, määrab tervisliku seisundi (otsustab edasised tegevused) 	

<p>7. hindab poegimisprotsessi kulgu visuaalselt, korraldab veise poegimisel abistamise, arvestades looma eripära; komplikatsioonide tekkimisel teavitab vajadusel loomaarsti; registreerib sünni ja korraldab vastsündinu märgistamise vastavalt ettevõtte töökorraldusele ja õigusaktide nõuetele.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab veise poegimise kulgu, loote normaalseid ja probleemseid asetusi ning poegimishügieeni nõudeid (hindab poegimise kulgu) , vajadusel teavitab loomaarsti (korraldab poegimise abistamise) • selgitab poegima hakkava veise ja poegimiskoha hügieeni vajadust • loetleb sünni registreerimiseks vajalikud algandmed, kirjeldab märgistamise reegleid lähtuvalt õigusaktidest (retsiteerib sünni, korraldab märgistamise)
<p>8. tagab poeginud looma ja vasika heaolu, korraldades ja juhendades selle protsessiga seotud töötajaid; kõrvalkallete korral otsustab edasise tegevuse.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • annab hinnangu poeginud looma ja vastsündinud vasika tervislikku seisundi kohta (kõrvalkallete korral otsustab edasise tegevuse) • kirjeldab poeginud loomale ja vastsündinule sobivat keskkonda ja mikrokliimat (tagab heaolu , juhendab töötajaid) • selgitab ternespiima vajalikkust vastsündinud vasikale
<p>9. korraldab lihaveiste noorloomade võõrutamise vastavalt ettevõtte töökorraldusele</p>	<ul style="list-style-type: none"> • määrab sobiva võõrutusaja, põhjendab võõrutusaja valikuid (korraldab võõrutuse) • selgitab heaolu tähtsust võõrutamisel ja võõrutusjärgselt • kirjeldab võõrutuskaalu vajalikkust • põhjendab rühmitamise ja paigutamise põhimõtteid võõrutusjärgselt
<p>Teemad, alateemad:</p>	<p>Veiste aretus</p> <ul style="list-style-type: none"> • aretuseesmärgid ja -meetodid veisekasvatases. • farmi algdokumentatsioon • sünni registreerimiseks vajalikud algandmed, märgistamise reeglid lähtuvalt õigusaktidest <p>Anatoomia ja füsioloogia</p> <ul style="list-style-type: none"> • ind ja inna tunnused inna avastamine <p>Veiste seemendamise</p> <ul style="list-style-type: none"> • inna avastamine, erinevaid tiinestamisviisid (paaritus, seemendus, embrüosiirdamine) • aktiivsusanalüüsaja tööpõhimõte, piima progesterooni sisalduse analüüsaja inna avastajana • bioloogilise materjali kasutamise ja säilitamise nõuded • tiinuse määramine; rektaalselt ja ultraheliga • registreerib tiinuse määramise tulemuse dokumentatsiooni <p>Loomatervishoid</p> <ul style="list-style-type: none"> • aborteerinud veise tunnused, aborteerimise põhjused • poegimise kulg, loote normaalsed ja probleemsed asetused

	<ul style="list-style-type: none"> • poegimishügieen • poegimise abistamine • poeginud looma ja vastsündinud vasika tervislikku seisundi hindamine • poeginud loomale ja vastsündinule sobiv keskkonda ja mikrokliima • ternespiima vajalikkus ja tähtsus vastsündinud <p>Noorloomakasvatus</p> <ul style="list-style-type: none"> • sobiv võõrutusaeg • heaolu tähtsust võõrutamisel ja võõrutusjärgselt • võõrutuskaal • rühmitamise ja paigutamise põhimõtteid võõrutusjärgselt • vasikate söötmine, pidamine ja hooldamine • vasikate arvelevõtmine, kasvu, arengu ja tervise jälgimine <p>Lõimitud</p> <ul style="list-style-type: none"> • töö-ja keskkonnaohutus (keskkond ja säästev areng; ohutuse tagamine indleva looma kohtlemisel, poegimise abistamisel ja vasikate võõrutusel töötamisel; seonduvad seadused ja õigusaktid) • suhtlemine (meeskonnatöö; enastjuhtiv käitumine; juhendamine; aja planeerimine)
<p>sh. iseseisev töö</p>	<p>Õpimapi koostamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab praktilisi tegevusi, lisab eneseanalüüsi • annab ülevaate läbitöötatud lisamaterjalidest õpiväljundi teemade kohta <p>Teemad ja tegevused</p> <ul style="list-style-type: none"> • aretuseesmärgid ja -meetodid veisekasvatuses • aktiivsuse näitaja tööpõhimõte, piima progesterooni sisalduse näitaja inna avastajana • bioloogilise materjali kasutamise ja säilitamise nõuded • poeginud loomale ja vastsündinule sobiv keskkonda ja mikrokliima • võõrutuskaalu mõjutavad tegurid • rühmitamise ja paigutamise põhimõtted

sh. praktiline töö	<ul style="list-style-type: none"> • korraldab põhikarja uuendusplaani • koostab aretusplaani lähtuvalt tootmissuunast • avastab indleva veise • märgistab farmis indleva looma, kirjutab farmi seemendusregistrisse või arvutis olevasse andmebaasi • eraldab ja / või fikseerib vajadusel veise • kirjeldab bioloogilise materjali kasutamise ja säilitamise nõudeid (korraldab hoiustamist) • osaleb tiinuse kontrollis; registreerib tiinuse määramise tulemuse dokumentatsiooni • kirjeldab mitte tiineks osunud looma edasise kasvatamise võimalusi • määrab aborteerinud veise tervisliku seisundi (otsustab edasised tegevused) • hindab poegimise kulgu ja korraldab poegimise abistamist • registreerib ja korraldab vasika märgistamist • annab hinnangu poeginud looma ja vastündinud vasika tervislikku seisundi kohta • määrab sobiva võõrutusaja, põhjendab võõrutusaja valikuid (korraldab võõrutust) • määrab võõrutuskaalu • korraldab rühmitamise ja paigutamise võõrutusjärgselt • farmi algdokumentatsiooni täitmine • piimakarja vasikate söötmine, pidamine ja hooldamine. • lihaveisevasikate söötmine, pidamine ja hooldamine.
Õppemeetodid	Mõttega lugemine, meeskonnatöö, praktiline töö, köitev loeng jm
Hindamine	Õpiväljundite 1...9 hindamiskriteeriumides märgitud tegevuste hindamine teoreetilise, iseseisva ja praktilise töö kaudu. Õppeprotsessi käigus rakendatakse kujundavat hindamist, mooduli kokkuvõtete hinne on mitmeeristav.
sh. hindamismeetodid	Praktiline töö Intervjuu Kirjalik töö; Õpimapp Komplekseksam, valik nelja ülesande hulgast.
sh. kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõtete hinne on „arvestatud“ kui õppija on saavutanud mooduli õpiväljundid 1...9 lävendi tasemel, esitanud ning esitlenud õpimapi ja sooritanud komplekseksami

Õppematerjalid

Luts, V. (koostaja). Loomapidamishoonete üldised nõuded. Põllumajandusministeerium ja Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja väljaanne, 2003.

Hulsen, J. Lehma signaalid. Piimakarjakasvataja praktiline käsiraamat. Roodbont Publishers, 2010, 96 lk.

Jamieson, A. Lihaveisekasvatuse pärandkooslustel. Tartu, 2013, 95 lk.

Brade, W. jt. Loomakasvatuse õpik kõrgkoolidele. Tartu, 2012, 544 lk.

Suurmaa, A. Lihaveisekasvatuse käsiraamat. Tartu, 2001, 123 lk.

Veterinaar- ja toiduamet: <http://vet.agri.ee>

Older, H. (koostaja). Piimakarjapidaja ja konsulendi käsiraamat. Saku, 1997, 231 lk.

Reidla, K. Veterinaaresmaabi. Tallinn, 1989, 239 lk.

Hulsen, J., jt. Vasikast mullikaks. Roodbont publishers, 2006, 40 lk.

Õpetaja koostatud õppematerjalid

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
7	Juhtimine ja majandamine	4	Ly Kivikas, Elle Aav
Nõuded mooduli alustamiseks		Põllumajandustöötaja IV kutsetaseme pädevused	
Mooduli eesmärk		õpetusega taotletakse, et õppija koostab ettevõtte tootmise osa puudutava äriplaani, teostab majanduslikud arvestused, juhendab kaastöötajaid, korraldab tööd ja sõlmib töölaseid kokkuleppeid	
Õpiväljund:		Hindamiskriteeriumid	
1.juhendab ja nõustab kaastöötajaid vastavalt ettevõtte töökorraldusele, arvestades töö iseloomu ja keerukust ning töötaja oskusi		<ul style="list-style-type: none"> • annab ülevaate ettevõtte töökorraldusest ja töötajaga seotud dokumentatsioonist • juhendab ja nõustab vajadusel kaastöötajaid (või töötab ennastjuhtivalt) vastavalt ettevõtte töökorraldusele, arvestades töö iseloomu ja keerukust ning hindab töö kvaliteeti • motiveerib oma meeskonda sõltuvalt meeskonnaliikmete individuaalsetest omadustest ja eripäradest 	
2.korraldab ettevõtte tootmisega seonduvate tööülesannete täitmise, andes töötajatele asjakohaseid korraldusi		<ul style="list-style-type: none"> • planeerib etteantud tingimuste järgi töö mahtu ja ajakulu ning jaotab tööülesanded • korraldab ettevõtte tööloigu sujuva toimimise, lähtudes juhistest ning juhtides tähelepanu vajalikele muudatustele • kirjeldab töö käiku ja annab selle kohta asjatundlikke selgitusi 	
3.koostab ja edastab aruanded ettevõtte juhtkonnale ja ametiasutustele vastavalt õigusaktide nõuetele		<ul style="list-style-type: none"> • koostab vajalikke dokumente vastavalt ettevõtte töökorraldusele ja õigusaktide nõuetele , kasutades arvuti abi 	
4.koostab ettevõtte tootmise osa puudutava äriplaani, teostab majanduslikud arvestused, lähtudes äriplaanist ja ettevõtte eesmärkidest.		<ul style="list-style-type: none"> • koostab ettevõtte tootmise osa puudutava äriplaani 	
5.sõlmib klientide ja koostööpartneritega lepinguid ning kokkuleppeid tootmistegevuse sujuvaks toimimiseks, arvestades tootmise eesmärki		<ul style="list-style-type: none"> • sõlmib lepinguid ja kokkuleppeid koostööpartneritega oma pädevuse piires 	
6.korraldab toodangu valmisoleku müügiks ning tutvustab ettevõtte tootmisvõimalusi potentsiaalsetele		<ul style="list-style-type: none"> • korraldab toodangu valmisoleku müügiks • on avatud koostööle ja osaleb meeskonnatöös, kasutab oma aega süsteemselt ja korrapäraselt, peab tähtaegadest kinni 	

klientidele ja koostööpartneritele, kasutades selleks sobivaid turundusvõtteid	
7.valib ja värbab töötajad, vormistab töölepingud, peab tööaja ja töötasu arvestust vastavalt ettevõtte töökorraldusele	<ul style="list-style-type: none"> • valib ja värbab töötajad, vormistab töölepingud, peab tööaja ja töötasu arvestust
8.suunab töötajad vajalikku täiendusõppesse, arvestades tootmise vajadusi ning ettevõtte arengut.	<ul style="list-style-type: none"> • suunab töötajad vajalikku täiendusõppesse
Teemad, alateemad:	<p>Äriplaan, äriplaani koostamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • meeskonnad ja liidrid - meeskonnatöö ja eestvedamine; inimeste motiveerimine; volitused, kohustused, õigused • koolitus, areng ja hinnang - õppiv organisatsioon; õppimisstiilid; tegevuse hindamine ja tööanalüüs; juhendamine, mentorlus ja nõustamine • organisatsiooni juhtimine - juhtimisstruktuur, süsteemide juhtimine; organisatsiooni areng (OA); otsuste tegemine ja strateegiate arendamine; kommunikatsioon ja informatsioon; teadmised ja õppimine; strateegiline planeerimine, strateegilise planeerimise etapid • organisatsiooniväliste suhete juhtimine • teenus/toode; klient, turg, konkurents; turundus, müük <p>Raamatupidamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • finantsplaneerimine; tegevuskava, riskianalüüs • finantsjuhtimine - eelarve; bilansiaruanne; tulude-kulude aruanne; rahakäibe aruanded; lepingute sõlmimine; töölepingu tingimused
sh. iseseisev töö	<p>Teemad ja tegevused</p> <ul style="list-style-type: none"> • tutvub organisatsiooni juhtimise teoreetiliste alustega erinevate teabeallikate kaasabil • tutvub finantsdokumentidega; koostab dokumente – töölepingud jms (näidised); tutvub tingimustega • analüüsib ennast juhina, meeskonnatöötajana • analüüsib ettevõtte töötajate koolitusvajadusi ja võimalusi <p>Äriplaani koostamine</p>
sh. praktiline töö	Tegevused 1...8 õpiväljundite saavutamiseks

	<ul style="list-style-type: none"> • osaleb organisatsiooni juhtimise protsessis, meeskonnatöös • koostab ja selgitab erinevaid finantsdokumente (aruanded, lepingud jms) • koostab ettevõtte töötajate koolitusplaani (osaleb koostamises) • koostab äriplaani
Õppemeetodid	Mõttega lugemine, SWOT-analüüs, väitlus, diskussioon, ideekaart, arutelu, meeskonnatöö, kõitev loeng jm
Hindamine	Õpiväljundite 1...8 hindamiskriteeriumides märgitud tegevuste hindamine praktilise ja iseseisva tegevuse kaudu. Õppeprotsessi käigus rakendatakse kujundavat hindamist, mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav.
sh hindamismeetodid	Äriplaani koostamine, esitamine ja kaitsmine; hinnatakse: <ul style="list-style-type: none"> • idee originaalsus, asjakohasus reaalsus, esitamise selgus, ideede analüüs • äriplaani struktuur, koostisosade kompleksus, vastavus nõuetele, tegevuste analüüs • näitmaterjali kasutamine, vormistamise kvaliteet, suulise esinemise oskus
sh. kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hinne on „arvestatud“ kui õppiija on saavutanud mooduli õpiväljundid 1...8 lävendi tasemel ja esitanud ning esitlenud äriplaani
Õppematerjalid	Asjaajamise alused https://moodle.e-ope.ee/enrol/index.php?id=1307 Shumann, S.(2012), Klienditeeninduse alused lihtsas keeles Oja,A. (2005)Klienditeenindus valguses ja varjus. Äripäev Scholtes, Peter R. Juhi käsiraamat. Kirjastus TEA, Tallinn 2001 Vadi, M. Organisatsioonikäitumine. TÜ kirjastus, Tartu 2004 Varendi, M. Teder,J. Ettevõtte hindamine ja arendamine, SA Innove 2008 Virovere, A., Alas, R., Liigand, J. Organisatsiooniline käitumine. Kirjastus Külim. Tallinn 2005 www.juhtimine.ee

Mooduli nr.	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
8	Ettevõttepraktika	8	Marika Oeselg, ettevõtete praktikajuhendajad
Nõuded mooduli alustamiseks		puuduvad	
Mooduli eesmärk		Õpetusega taotletakse, et õpilane saab ettevõttes kogemusi, omandab oskusi ja vilumusi iseseisvaks tööks põllumajandussektoris.	
Õpiväljund:		Hindamiskriteeriumid	
1. planeerib praktikajuhendi alusel isiklikke praktika eesmäärke		<ul style="list-style-type: none"> • selgitab praktika olemust, praktikaks vajaminevate dokumentide esitamise nõudeid ning praktika protseduuri • hindab praktikale seatud eesmäärke ning koostab juhendi alusel isiklikud eesmärgid 	
2. vastavalt spetsialiseerumisele töötab põllumajandusettevõttes loomakasvatuse valdkonnas, järgides ettevõtte töökorraldust, tööohutusnõudeid ja loomade heaolu; juhendab ja nõustab kaastöötajaid vastavalt ettevõtte töökorraldusele, arvestades töö iseloomu ja keerukust ning töötaja oskusi; korraldab ettevõtte tootmisega seonduvate tööülesannete täitmise, andes töötajatele asjakohaseid korraldusi		<ul style="list-style-type: none"> • juhendab loomade liikumise- ja puhkeala puhastamist, loomade puhastamist ja jäsemete hooldamist • grupeerib või paigutab loomad ümber, lähtudes nende tootmisperioodist ja juhistest • söötab loomi, kasutades selleks farmiseadmeid või –tehnikat • hindab organoleptiliselt söötade ja vee kvaliteeti, eemaldab riknenud sööda ja vee • jälgib igapäevaselt loomade tervislikku seisundit, eraldab vajadusel probleemse looma ja annab esmaabi ning teavitab loomaarsti • hooldab ja ravib haigeid loomi vastavalt loomaarsti juhendamisele • käsitseb hukkunud looma vastavalt juhistele • tuvastab poegima hakkava looma, eraldab ta vajadusel, valmistab ette poegimisala ja annab vastavalt vajadusele poegimisabi, arvestades ohutus- ja hügieeninõudeid • hooldab vastsündinuid vastavalt juhistele • rajab/juhendab rajamist karjaaedu vastavalt karjatatava loomarühma vajadustele • jälgib karjatatavat loomarühma ja karjamaade seisukorda, hooldab karjamaad vastavalt juhistele • valmistab lüpsiinventari lüpsiks ette, kontrollides puhtust ja vaakumitaset ning vajalike 	

	<p>tarvikute olemasolu</p> <ul style="list-style-type: none"> • suunab loomad turvaliselt lüpsile ja peale lüpsi tagasi ettenähtud gruppi • lüpsab loomad vastavalt ettevõtte töökorraldusele järgides hügieeninõudeid • järgib oma töös head põllumajandustava • töötab iseseisvalt või meeskonnas, hoiab korras oma töökoha, tuleb toime kriisiolukordades • juhendab ja nõustab vajadusel kaastöötajaid (või töötab ennastjuhtivalt) vastavalt ettevõtte töökorraldusele, arvestades töö iseloomu ja keerukust ning hindab töö kvaliteeti • motiveerib oma meeskonda sõltuvalt meeskonnaliikmete individuaalsetest omadustest ja eripäradest • planeerib etteantud tingimuste järgi töö mahtu ja ajakulu ning jaotab tööülesanded • korraldab ettevõtte tööloigu sujuva toimimise, lähtudes juhistest ning juhtides tähelepanu vajalikele muudatustele • kirjeldab töö käiku ja annab selle kohta asjatundlikke selgitusi
3.koostab juhendi järgi praktika aruande, hinnates oma tegevusi ja praktika eesmärkide saavutamist	<ul style="list-style-type: none"> • koostab juhendi alusel arvutis keeleliselt ja vormiliselt korrektse praktika aruande ja esitleb seda • analüüsib oma tegevust praktika ajal tuues välja positiivsed ja negatiivsed olukorrad/juhtumid
Teemad, alateemad:	Tööd ja tegevused erineva tootmissuunaga loomakasvatuseettevõtetes
sh. iseseisev töö	<p>Teemad ja tegevused</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ettevalmistus, eesmärkide seadmine • Tegevuse planeerimine praktika ajal • Päeviku pidamine, materjali kogumine, aruande koostamine; Aruande esitlemine
sh. praktika	<p>Teemad ja tegevused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Võimalikult erinevad loomakasvatusalased tegevused praktikaettevõtetes
Õppemeetodid	Kogemusõpe, arutelu, meeskonnatöö, praktiline töö, kõitev jm

Hindamine	sh. hindamismeetodid	Praktiline töö Intervjuu/demonstratsioon Kirjalikud tööd
	sh. hindekriteeriumid	Õpiväljundite 1...3 hindamiskriteeriumides märgitud tegevuste hindamine praktilise töö kaudu.
	sh. kokkuvõtva hinde kujunemine	Õppeprotsessi käigus annab praktikajuhendaja praktikandile tagasisidet, samuti hindab praktikant oma tegevusi; mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav, mis kujuneb järgmiselt: Praktika lõppedes esitab praktikant koolile praktikaaruande/päeviku ja enesehinnangu lehe. Ettevõttepraktika lõplik hinne kujuneb mitme komponendi põhjal: -praktika päevik/aruanne -enesehinnang, praktika avalik kaitsmine
Õppematerjalid		Moodle keskkond – juhendid, vormid jms